

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-2-247 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 09-09/192-59
Karar Tarihi : 5.3.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : E. Ebru ÖZTÜRK, Adnan AKGÜN, Sinan ÇÖRÜŞ

20 **C. ŞİKAYET EDENLER** : - Webaynet Yazılım ve İnternet Teknolojileri
Ambarlı Mah. Öğretmenler Cad. Eğitim Sok. No: 3/B 34513
Avcılar/İstanbul
- Özne Yazılım
Musalla Bağları Cad. Mahşer Sok. Gümrah Apt. 6/A
Selçuklu/Konya
- Volsoft Yazılım- Mercan Elektronik Metin Baltaoğlu ve Ort.
Atatürk Cad. Dost Sok. No: 2/5 Taşdelen Apt. 34381
Maltepe Küçükyalı/İstanbul

**D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA
YAPILANLAR**

: - Akın Yazılım Bilgisayar İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Yolu Akınsoft Plaza No: 103 Selçuklu/Konya
- Ateş Yazılım Bilgisayar ve İnternet Teknolojileri Tic. Ltd.
Şti.
İstasyon Cad. No: 32/9 – 34149 Yeşilyurt/İstanbul

30 **E. DOSYA KONUSU**: Akın Yazılım Bilgisayar İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Akınsoft) ve Ateş Yazılım Bilgisayar ve İnternet Teknolojileri Tic. Ltd. Şti. (Ateş Yazılım)'nin filtre yazılım onaylarını mevcut kafe programları adına almak ve bunları ya çok düşük ücretle satmak ya da ücretsiz vermek suretiyle rekabete aykırı davrandıkları iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Webaynet Yazılım ve İnternet Teknolojileri (Webaynet) adına gönderilen şikayet dilekçesinde özetle;

- 40
- Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB)'nden onay alan filtre yazılım firmalarının duyurusunun 21 Haziran 2008 tarihinde TİB'in resmi sitesinde yapıldığı, onay alan firmalardan birinin 1999 yılından beri kafe otomasyon programı üreten ve satan Akınsoft firması olduğu,
 - Bu firmanın filtre programı onayını kafe otomasyon programı olan Cafeplus adına aldığı ve firmanın filtre programı fiyatını 80 YTL+ KDV (sınırsız PC) olarak açıkladığı, kafe programını eski kullanıcılarına ücretsiz olarak sunduğu,
 - Bunun kendilerini çok zor durumda bıraktığı, Webaynet'in belirlediği ücretin PC başına 15 YTL + KDV olduğu, Akınsoft firmasının internet kafelerde çok iyi

bilinen bir firma olduğu ve Cafeplus programının 10.000'den fazla kafede kullanıldığı, bu firmanın yönetmelikten önce hiçbir filtre yazılımı çalışmasının bulunmadığı, Akınsoft'u arayan bir kafe onaylı filtre yazılımı almak istediğinde öncelikle firmanın Cafeplus adlı kafe otomasyon programını almaya teşvik edildiği, filtre onayını da Cafeplus adına aldığı için kafe programı kullanıcı sayısını bir anda artırma olanağı bulunduğu, bu durumda kafe otomasyon programı bulunmayışının kendilerini batma noktasına getirdiği,

- 50
- Onay alan bir başka ürünün Ateş Yazılım firmasının Handycafe adlı yazılımı olduğu, Handycafe'nin 2005'den beri reklam gösterimi karşılığında kafelerde ücretsiz kullanılabilen bir başka kafe yönetim programı olduğu ve filtre yazılımını da ücretsiz olarak sunduğu, Handycafe yazılımını kullanan 6.000 kadar kafe olduğunu tahmin ettikleri, filtre onaylarının kafe programında hakim durumda olan Akınsoft ve Handycafe'yi pazarın daha da hakimi konumuna getirdiği

ifade edilmiştir.

Özne Yazılım adına gönderilen dilekçede özetle;

- 60
- Filtre programı onayı almış firmalardan biri oldukları, TİB'in kafelere verilecek filtre yazılımı lisanslarının geçerlilik süresini 1 yıl olarak belirlediği,
 - Akınsoft firmasının kafe işletim programına onay aldığı, ilave özellik olarak programa filtre eklendiği, bu nedenle firmanın filtre lisansının geçerlilik süresi hakkında bir açıklama yapmadığı, bunun kendilerini zor durumda bıraktığı,
 - Handycafe'nin de filtre özelliğini kafe programına ilave bir yazılım olarak sunduğu, bu programın reklam gelirleri olan ve kullanıcıdan ücret talep etmeyen bir uygulama olduğu, bunun kendileri gibi firmaların ayakta durabilmesini imkansız hale getirdiği

ifade edilmiştir.

- 70
- Volsoft Yazılım -Mercan Elektronik Metin Baltaoğlu ve Ort. (Volsoft) adına gönderilen dilekçede özetle;

- Elektronik ortamda işlenen suçların önlenmesine ilişkin 5651 sayılı Kanun tasarısını gördüklerinde içerik filtreleme sistemlerinin yasa ile desteklenen yeni bir pazar olacağını anladıkları, anılan Kanun'un 23.5.2007 tarihinde, bu yasanın ilgili maddesi gereğince hazırlanan "İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik" in ise 1.11.2007 tarihinde yürürlüğe girdiği,
 - Bu yönetmeliğin internet kafelere içerik filtreleme yazılımı kullanma zorunluluğu getirdiği, tüm Türkiye'de sayısı yaklaşık 20.000'i bulan internet kafelere bu yazılımın satılmasının söz konusu olduğu ve yaklaşık 11.400.000 TL'lik yeni bir pazarın oluştuğu,
 - TİB'in 14.1.2008 tarihinde yazılımlar için gereken kriterleri internet sitesinde yayınladığı, bu kriterlere göre yazılımların ücrete mukabil ürünler olacağı ve bir yıllığına lisanslanacakları, ücretsiz yazılımlara da onay verilebilmesinin büyük bir yanlışlık olduğu, bu tür şirketlerin reklam gelirleri için bu faaliyeti yaptığı düşünüldüğünde, hem ticaret yaptıklarının, hem de müeyyide uygulanmayacak bir konumda olduklarının görüleceği,
 - Akınsoft firmasına ait Cafeplus8 yazılımına entegre edilen içerik filtreleme yazılımının onay almasının filtre yazılımı pazarını bir anda alt üst ettiği, anılan firmanın kafe otomasyon yazılımında %40-50 payı olduğu, (10.000 kafede kullanıldığı, 1.700 bayisi bulunduğu) firma tarafından yapılan bir duyuru ile Cafeplus7 programının kullanıcılarının Cafeplus8'e ücretsiz geçeceklerinin, Cafeplus'ın diğer sürümlerini kullanan kullanıcıların ise upgrade ücretini ödemeleri gerektiğinin, Cafeplus8 programını kullanmak isteyen kafelerin ise
- 80
- 90

program bedeli ile birlikte filtreleme sistemi hizmet ücretini de ödemeleri gerektiğinin belirtildiği,

- Ancak bunun bir yanıltma olduğu, aslında Cafepus8'in Cafepus7 kullanıcılarına ücretsiz verildiği, oysa firmanın geçmişine bakıldığında Cafepus yazılımının asla ücretsiz upgrade edilmediği,
- Akinsoft için önemli olanın filtre yazılımı üretmek ve satmak olmadığı, yukarıdaki kampanyanın bunun ispatı olduğu, Akinsoft'un filtre onayını hem Cafepus programını daha çok kullanıcıya satmak, hem de mevcut kullanıcılarından upgrade ücreti almak için bir fırsat olarak gördüğü, onaydan önce filtreleme programını hiçbir şekilde pazar olarak görmediği, sadece kafe otomasyon pazarındaki yerini filtre programı yazılımı yapan firmaları (Webaynet, Özne Yazılım, CBR Yazılım) umursamadan sağlamaştırmaya çalıştığı,
- 21 PC'li bir internet kafeye kendilerinin satış fiyatının 315 TL olduğu, Akinsoft'un fiyatının 200 TL olduğu, hem de filtre yazılımının yanında başka bir ürün daha satıldığı, bu durumda rekabet etme şanslarının kalmadığı,
- Pazarda rekabeti bozan bir başka firmanın Handycafe'nin üreticisi Ateş Yazılım olduğu, Handycafe'nin, yüklendiği PC'lerde müşterilere gösterdiği reklamlardan firma sahibine para kazandıran bir kazanç modeli bulunduğu ve dört yıldır ücretsiz dağıtıldığı,
- Bu firmanın kafe programı ile birlikte çalışacak olan "Handy İnternet Cafe Filtre V3" yazılımına 14.8.2008 tarihinde onay aldığı ve bu yazılımın da ücretsiz olarak dağıtıldığı, ücretsiz kullanımın kafe otomasyon programının kullanılması şartına bağlandığı,
- Anılan firmaların hakim durumlarını kötüye kullandıkları, böyle devam ederse piyasadan çekilmek zorunda kalacakları

ifade edilmiştir.

120 Öneraştırma süreci başladıktan sonra Kurum kayıtlarına giren Bilgesoft Yazılım ve Bilişim Hizmetleri (Bilgesoft) tarafından yapılan şikayette de Akinsoft ve Handycafe'nin uygulamalarının diğer filtre programı yazılımcılarını yok olma aşamasına getirdiği, her iki firmanın da filtre programını kafe programlarının satılması için kullandıkları ifade edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 18.11.2008 tarih, 7610 sayı; 19.11.2008 tarih, 7634 sayı ve 3.12.2008 tarih ve 7979 sayı ile intikal eden başvurulara ilişkin olarak düzenlenen 7.1.2009 tarih ve 2008-2-247/İİ-09-EÖ sayılı İlk İnceleme Raporu, 14.1.2009 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 09-02/13-M sayılı karar ile şikayet konusu iddiaların daha detaylı araştırılması ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla Akinsoft ve Ateş Yazılım hakkında öneraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 24.2.2009 tarih ve 2008-2-247/ÖA-09-EÖ sayılı Öneraştırma Raporu, 26.2.2009 tarih ve REK.0.06.00.00-110/58 sayılı Başkanlık Önergesi ile 5.3.2009 tarih ve 09-09 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır. Ayrıca 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 7. maddesinin 2. fıkrası uyarınca Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'ndan (BTK) görüş talep edilmiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda, Akinsoft ve Ateş Yazılım'ın filtre yazılım onaylarını mevcut kafe programları adına almak ve bunları ya çok düşük ücretle satmak ya da ücretsiz vermek suretiyle rekabete aykırı davrandığı iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. YAPILAN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1. Şikayet Eden Taraflar: Webaynet, Özne Yazılım ve Volsoft

I.1.1.1. Özne Yazılım

150 Merkezi Konya'da bulunan Özne Yazılım bilgisayar programları, web tasarımı ve web programlama hizmetleri ile iştigal etmektedir. Şirketin 2007 yılında içerik filtreleme programı olan Yassak'dan elde ettiği ciro (.....) YTL'dir.

I.1.1.2. Volsoft

2000 yılından bu yana yazılım sektöründe faaliyet göstermekte olan Volsoft'un başlıca iştigal alanları internet kafe otomasyonu, market otomasyonu, VCD satış otomasyonu ve noter tasdik uygulamalarıdır. Şirket, WebFiltre v1.0 uygulaması ile filtreleme alanında faaliyet göstermektedir.

I.1.1.3. Webaynet

2006 yılında faaliyetlerine başlayan şirket, çeşitli filtreleme yazılımları üretmektedir. İnternet kafelerce kullanılan filtreleme ürünü "Netpatron"un (.....) civarında kullanıcısı bulunmaktadır.

160 I.1.2. Şikayet Edilen Taraflar: Akınsoft ve Ateş Yazılım

I.1.2.1. Akınsoft

1995 yılından beri faaliyet göstermekte olan ve merkezi Konya'da olan Akınsoft'un 120'nin üzerinde programı ve 9 ülkede toplam 1.850'nin üzerinde çözüm ortağı bulunmaktadır. Özel programlar üretilmesi, internet site kurulumu, tasarımı, bu sitelerin barındırılması, donanım ve sarf malzemeleri satışı, teknik destek sağlanması gibi alanlarda faaliyet göstermektedir. Akınsoft'un Cafepius8 programı hem filtreleme, hem de kafe otomasyon programı işlevi görmektedir. Akınsoft'un 2008 yılında Cafepius programından elde ettiği (yeni lisans satış + upgrade + filtreleme modülü) toplam cirosu (.....) TL'dir.

170 I.1.2.2. Ateş Yazılım

Ateş Yazılım, 2003 yılında İstanbul'da kurulmuştur. Aynı yıl içerisinde Handycafe adlı ürününü piyasaya sürmüştür. 5 farklı dil seçeneği olan ürün 84 ülkede kullanılmaktadır. Ürün, kullanan kişiden para yerine açılış sayfalarını yönlendirme hakkının alınması stratejisi çerçevesinde pazarlanmaktadır. Hizmet karşılığı olan ücret, kiralanan yönlendirme hakkının kullandırılması kapsamında reklamveren firmalarca ödenmektedir.

180 Adı geçen programın Türkiye sürümü 13 Mayıs 2005 tarihinden itibaren internet kafelerin de dahil olduğu okullar, şirketler, emniyet birimleri, askeri tesisler gibi kurum ve kuruluşlara ücretsiz olarak dağıtılmaya başlanmıştır. Yurtiçinde dağıtılan toplam lisans adedi (.....)'dir. Ancak bu noktaların 2006, 2007 ve 2008 yılları itibariyle sırasıyla; (.....), (.....) ve (.....)'inde program aktif olarak kullanılmaktadır. Filtreleme programı kapsamında ise (.....) adet çıkarılmış lisans olmasına rağmen, bu noktaların (.....)'ünde program aktif olarak kullanılmaktadır. Teşebbüsün 2006, 2007 ve 2008 yıllarında elde ettiği yurtiçi ciro sırasıyla (.....), (.....) ve (.....) TL'dir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Pazara İlişkin Genel Bilgiler

Filtre yazılımları, pornografi, kumar, bahis, terör ve diğer zararlı içeriklerden bireyleri korumaya yönelik yazılımlardır. 1.11.2007 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren

190 İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik’de filtreleme yazılımı, “*internet ortamında web adresi, alan adı, IP adresi, kelime ve benzeri kriterlere göre erişimi engelleyen yazılımlar*” olarak tanımlanmaktadır. TİB’in internet sitesinde yer verilen onaylı içerik filtreleme yazılımları şunlardır:

Tablo 1 – TİB Onaylı İçerik Filtreleme Yazılımları

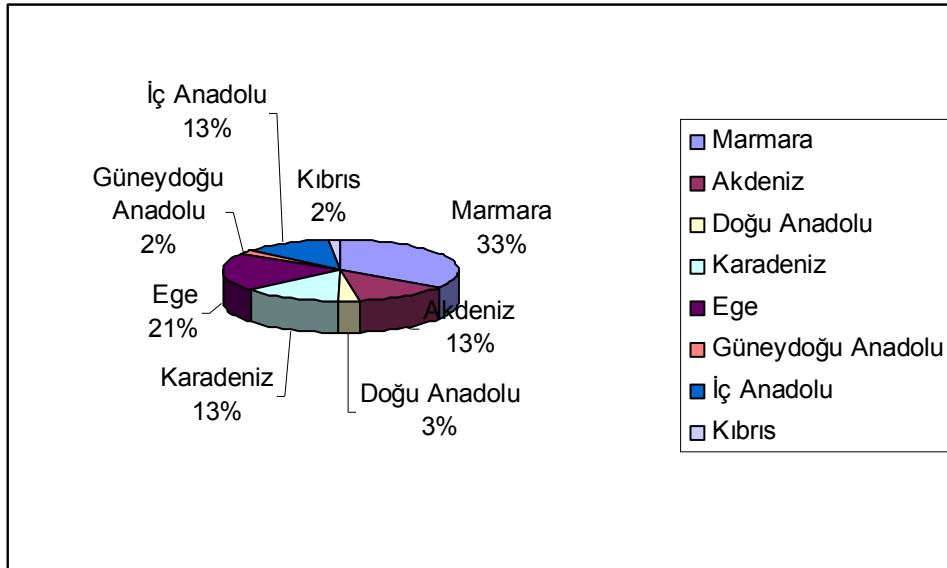
Üretici	Yazılım
Akinsoft	Akinsoft Cafeplus8
CBR Yazılım	Webjini İnternet Cafe
Özne Yazılım	Yassak İnternet Kafe
Volsoft	WebFiltre Professional İnternet Kafe Lisansı
Webaynet	NetPatron İnternet Cafe Filter Engine
Ateş Yazılım	Handy Cafe Filtre V3
Bilgesoft	Smart Filtre Cafe Edition
Musonya	Musonya Kafe Filtre
Üretici	Donanım
ePati Bilişim Teknolojileri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Antikor
Odakk Bilişim Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş.	t-filtre

Anılan yönetmelikte “TİB tarafından onaylanan içerik filtreleme yazılımını kullanmak” ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlülükleri arasında sayılarak, internet kafelerde filtre yazılımlarının kullanılması zorunlu hale getirilmiştir.

İnternet kullanımının meslek gruplarına dağılımına bakıldığında kullanıcıların %67’sinin öğrenci olduğu görülmektedir. İnternet kafelerin coğrafi bölgelere dağılımı ise aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

200

Grafik 1- İnternet Kafelerin Bölgelere Dağılımı¹

Yukarıda da belirtildiği gibi hakkında önaraştırma yürütülen teşebbüslerden biri olan Ateş Yazılım’ın ürünü olan Handycave, internet kafelerde bulunan bilgisayarların açılış sayfalarını yönlendirme hakkının satın alınması stratejisi çerçevesinde pazarlanmaktadır. Açılış sayfalarına ise reklam alınmaktadır. Bu çerçevede online reklam pazarına ilişkin olarak kısa bir bilgi verilecektir.

Online reklam pazarı özellikle 2006-2007 döneminde %100’e yakın büyüme gerçekleştirmiştir. İnternet kafeler de online reklamların kullanıldığı bir mecradır.

¹ Yararlanılan kaynak, Akinsoft’ta yapılan yerinde incelemede bulunan bir rapordur. Veriler KKTC’yi de içermektedir.

210 Reklam, live board veya aktif menü üzerinden olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Liveboard, kullanıcıların bilgisayar başında olmadıkları ya da henüz geldikleri esnada, kafe yöneticisinin kullanım hakkı için yetki verene kadar maruz kaldıkları ekran koruyucusuna benzer tam ekran kullanım yapılabilen görsel zenginliği yüksek reklam alanıdır. Marka bilinirliği yaratmak veya artırmak, kitleyi yeniliklerden haberdar etmek için etkin bir alandır. Zapping riski yoktur; yayınlanması engellenemez.

Aktif menü, kullanıcıların bilgisayar başına oturdukları esnada yiyecek-içecek siparişi verebildikleri ve internet kullanım bilgilerini takip edebildikleri aktivite panelinde yer alan aktif reklam kullanım alanıdır. Aktif menü ile tanıtımlar, web sitelerinde olduğu gibi diğer içeriğin arasına sıkışmaz. Bu yüzden internet sitelerine oranla geri dönüşleri daha yüksektir. Yayınlanan tüm reklamlar “kontrol paneli” ile anında izlenebilir ve raporlanabilir. Tüm yayınlar hakkında her türlü istatistiki veri kontrol paneli ile alınabilir.

1.2.2. İlgili Ürün Pazarı

Yukarıda da belirtildiği gibi “İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik”in TİB tarafından onaylanan içerik filtreleme yazılımı kullanmayı zorunlu hale getirmesinden sonra, internet toplu kullanım sağlayıcılarına yönelik filtreleme hizmeti pazarı oluşmuştur. Öneri araştırma konusu şikayet, bağlama iddiasını da içerdiği için, filtre yazılım pazarının yanı sıra kafe otomasyon pazarına ilişkin değerlendirmelere de yer verilecektir. İlgili ürün pazarını doğru olarak belirleyebilmek için bu programların arz ve talep özelliklerine göre değerlendirilmesi gerekmektedir.

230 İnternet kafe otomasyon yazılımları, internet kafelerin kullanıcı bilgilerini takip edebildiği, bu bilgileri yazılım üzerinden muhasebeleştirildikleri, bu bilgileri takip ederken işletme içinde bulunan bilgisayarların sunucular üzerinden koordine ve kontrol edilebildiği, temel olarak bir internet kafenin faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla kullanılan programlardır.

Filtre yazılımları ise yukarıda da belirtildiği gibi pornografi, kumar, bahis, terör ve diğer zararlı içeriklerden bireyleri korumaya yönelik yazılımlardır. Yerine getirdikleri işlevlere bakıldığında, başka herhangi bir yazılımın talep bakımından ikame olamayacağı² ve bu çerçevede her iki yazılımın da talep ikamesinin bulunmadığı görülmektedir.

240 Arz ikamesi değerlendirildiğinde ise; teşebbüslerle yapılan görüşmelerde filtre yazılımının çok basit bir yazılım olduğu, piyasadaki filtre yazılımlarının çoğunun “proxy” tabanlı ürünlerden oluştuğu, bunu sağlayan pek çok yazılım komponentinin freeware ve açık kaynak kodu olarak internetten temin edilebileceği ifade edilmiştir. Sonuç olarak yazılım üreten herhangi bir firma için arz ikamesinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Bu çerçevede yazılımlar arasında geçişin kolay olmasından ötürü diğer yazılım programlarının internet filtreleme ve kafe otomasyon programları ile aynı pazarda değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorusu akla gelebilir. Dosya kapsamında yapılacak değerlendirme, hakim duruma ilişkin olacağından ve *hakim durumun* ya da *var sayılacak bir hakim durum çerçevesinde gerçekleştirilecek bir fiilin* anti rekabetçi etkilerinin yapılabilecek en dar pazar tanımı içerisinde dahi ortaya çıkmaması halinde, daha geniş olarak tanımlanacak pazarlarda da rekabetçi açıdan kaygı verecek bir

² Filtreleme hizmeti yazılım ve donanım yoluyla gerçekleştirilebilmekle ve TİB’den onay almış donanım üreticileri de bulunmakla birlikte, hali hazırda donanım kullanıcılarının sayısının kayda değer bir seviyede olmaması ve farklı maliyet ve teknik özelliklere sahip olması nedeniyle filtreleme donanımları ilgili pazarın tanımlanmasında göz önünde bulundurulmamıştır.

Ayrıca hane halkı kullanıcılarının kullandıkları filtreleme yazılımları da mevcuttur. Ancak bunlar genellikle internet üzerinden ulaşılabilen ücretsiz yazılımlardır. TİB’in getirdiği kriterler bunlar için geçerli değildir. İncelemenin konusunu da oluşturmaması nedeniyle bu yazılımlar da değerlendirme dışı bırakılmıştır.

durumun söz konusu olmayacağı söylenebilir. Bu nedenle olabilecek en dar pazar tanımı esas alınmıştır.

Bu çerçevede ilgili ürün pazarları “internet toplu kullanım sağlayıcılarına yönelik filtreleme programları pazarı” ve “internet kafe otomasyon programları pazarı” olarak tanımlanmıştır.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

Türkiye sınırları içinde, ilgili pazar açısından rekabet koşullarının farklılık arz ettiği ayrı bölgelerin söz konusu olmaması nedeniyle, ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

I.3. Öneri Sürecinde Elde Edilen Bilgiler

I.3.1. Akınsoft'ta Yapılan Yerde İnceleme

21.1.2009 tarihinde Akınsoft'ta yerinde inceleme yapılmıştır. Yerde incelemede elde edilen ve 21.6.2008 tarihinde Akınsoft Van Bölge Bayisi Dilaver YAŞAR tarafından gönderilen e-posta'da aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Değerli Bayilerimiz,

CafePlus8 çalışmalarına hız verelim;

Akınsoft, TİB gerekli şartnamelere uygunluğunu tamamlamış ve Akınsoft CafePlus programımıza onay almıştır. Bu şartnamenin uygulamaya geçmesi ile;

** CafePlus7 kullanan cafeler CafePlus8'e ücretsiz geçiş yapabileceklerdir. Upgrade ücreti alınmayacaktır. (Eski versiyonlar öncelikle CafePlus8'e upgrade ücreti ödeyecektir.) Zorunlu olarak programlarımızın piyasada kalabilmesi için ücretsiz upgrade edilmesi gerekmektedir.*

** Bu uygulama ile crack kullanan işletmelerin de önüne geçilmiş olacaktır.*

** CafePlus programımızın lisansını alıp daha sonradan ek clientleri crackli olarak kullanan işletmeler bu sistem sonucunda ek clientleri de lisanslamak durumunda kalacaktır. Yapacağınız çalışmalar ile bu konuyu iletmek için gittiğiniz müşterilerin upgradelerini yapabilir, başka yazılım kullanan cafeleri ziyaret ederek Cafeplus8'e geçişlerini sağlayabilirsiniz. Böylece cafe sektörüne daha hakim olacak ve satışlarınızı da fazlasıyla artırmış olacaksınız.”*

I.3.2. Piyasa Aktörleri İle Yapılan Görüşmeler

Öneri sürecinde şikayet konusuna ilişkin olarak Akınsoft'ta yapılan yerinde incelemeyi takiben şirket yetkilileri ile gerçekleştirilen görüşmenin yanı sıra Musonya, Ateş Yazılım³, Volsoft ile de görüşme yapılmıştır.

1. Akınsoft Yönetim Kurulu Başkanı Özgür AKIN ile 21.1.2009 tarihinde yapılan görüşmede özetle;

- 120'nin üzerinde yazılım üreten, 1995 yılında kurulmuş, bayileri aracılığıyla satış yapan, 1800'ü aşkın çözüm ortağı ile faaliyet gösteren bir firma oldukları, çok sayıda yazılım ürettikleri, internet kafelere yönelik ürünlerinin bu yazılımlardan sadece biri olduğu,
- 35.000'e yakın internet kafe bulunduğunu tahmin ettikleri, bu kafelerin 5.000'e yakınında filtreleme programının bulunduğu, kafe otomasyon programları olan Cafeplus kullanıcılarının sayısının şu an itibarıyla (.....) olduğu,
- Kafe programlarını daha önce kullanan kişilere bir upgrade bedeli olarak 80 YTL + KDV olarak bir ücret yansıtıldığı, ilk kez müşterileri olacak kafelerce ise

³ Ateş Yazılım'ın herhangi bir ofisinin bulunmaması ve genel müdürünün, çalışmalarını evinden sürdürdüğünü söylemesi nedeniyle yerinde inceleme yapılamamış; şirket genel müdürü ile Kurumumuz İstanbul Bölge Temsilciliği'nde bir görüşme yapılmıştır.

filtreleme programı yerine kafe otomasyon programlarını kullanmanın tercih edildiği,

- 300
- Örneğin, 10 kullanıcıya sahip daha önce kendi ürünlerini kullanmamış bir kafede otomasyon programları tercih edildiğinde ücretin 205 TL olacağı, kendilerinin filtreleme ürününü kafe otomasyon programından farklı, ayrı bir ürün olarak da satabilecekleri, ancak şu ana kadar böyle bir satışlarının gerçekleşmediği, alıcıların iki ürünü bir arada almayı tercih ettikleri,
 - TİB şartnamesinde, filtreleme programları için bir yıl boyunca geçerli olacak bir fiyat belirlenmesinin istendiği, kendilerinin de bu fiyatı 80 YTL olarak belirledikleri, çok da karışık olmayan bu program için bu fiyatın çok da düşük olmadığını düşündükleri, fiyatların diğer firmalar fiyatlarını yayınlamadan yayınlandığı, diğer firmaların fiyatlarını kırmak gibi bir düşüncelerinin olmadığı,
 - Kafe otomasyon programını kendilerinden, filtreleme programını başkasından, ya da filtreleme programını kendilerinden, kafe otomasyon programını başkasından almanın mümkün olduğu, bunun önünde bir teknik engel bulunmadığı,
 - Kafe otomasyon programı olan Handycafe'nin ücretsiz olduğu, bu programın kendilerinden daha yaygın olarak kullanıldığının düşünüldüğü,
 - Filtreleme programının yazımı çok kolay bir program olduğu, çok az bir emekle yazılmasının mümkün olduğu, temel olarak bu programın adres ekranına yazılan adres ile kara listede bulunan sitelerin kıyaslaması mantığıyla çalıştığı,
 - Hizmet sektöründe kalitenin çok önemli olduğu ve fiyat farklılıklarının normal olduğunu düşündükleri, hiçbir yazılımın aynı kalitede olmadığı

ifade edilmiştir.

320 **2. Ateş Yazılım Genel Müdürü M. Atilla YURTSEVEN ile 29.1.2009 tarihinde yapılan görüşmede özetle;**

- 330
- Ticari stratejilerinin internet kafelerden ücret almamak, bunun yerine gerektiği zaman bilgisayarların açılış sayfalarını yönlendirme hakkını almak üzerine kurulu olduğu, bu modelin reklamlarla finanse edildiği, daha önce Tinasoft'un da benzer bir uygulama benimsediği,
 - Handycafe otomasyon programı kullanıcılarına filtreleme programının ücretsiz olduğu, diğer otomasyon programlarını kullanan kafelere ise şu ana kadar filtreleme programı vermedikleri,
 - Oluşturdukları sistemin internet kafelere bir maliyetleri olmamasına rağmen şu anda (.....) civarında internet kafede filtreleme programlarının kullanıldığı, (.....) kuruluş tarafından ise otomasyon programlarının kullanıldığı,
 - Ancak bunun net kullanım olmaması ve her yerin denetlenmemesi nedeniyle, kalan (.....) noktada başka filtreleme programı kullanılıyor denemeyeceği, buralarda hiç program kullanılmamasının da başka programlar kullanılmasının da olası olduğu, ancak başka firmaların kendilerinin otomasyon programını kullanan yerlere filtreleme programı sattığına yönelik duyularının bulunduğu,
 - 2008 yılında elde ettikleri cironun (.....) TL civarında olduğu, bu cironun (.....)-(.....)TL civarında bir kısmının Türkiye cirosu olduğu, ancak bunun filtreden elde edilmiş bir ciro olmadığı, kafe otomasyon programıyla elde edildiği, filtreleme programından bir ciro elde edilmediği,
 - Handycafe otomasyon programı kurulu değilse sistemlerinin Handycafe filtreleme programının çalışmasına izin vermediği, ancak, otomasyon programı Handycafe olan bir kafede filtreleme programının başka bir program da

olabileceği, TİB'den aldıkları lisansı da Handycafe otomasyondan ayrı bir program olan Handycafe filtrelemeye almış oldukları

ifade edilmiştir.

3. Özne Yazılım'ın sahibi Eşref YARIMCA ile 21.1.2009 tarihinde yapılan görüşmede özetle;

- 350 • 2003 yılından beri filtreleme işi yapmakta oldukları, TİB onay prosedürü çıkmadan önce de bu işi yaptıkları,
- Satışlarının son zamanlarda çok azaldığı, onayın öncesinde 2007 yılında (.....) YTL'lik satışlarının bulunduğu,
- Akınsoft'un eskiden filtre programı yapan bir firma olmadığı, TİB'in, kafe programının içinde olan bir filtreleme programına onay vermesinin ardından bu firmanın filtreleme programı ihtiyaçlarına da eğildiği, şu anda Akınsoft'un tek başına filtreleme programı satmadığı, sattığı tek ürünün Cafepius8 olduğu, eski sürümlerden Cafepius8'e geçiş sağladığı,
- 360 • Akınsoft'un TİB tarafından zorunluluk olarak getirilen her yıl lisans belgelerinin yenilenmesi gereğini, gerektiği gibi uygulamamasının da kendilerini zor durumda bıraktığı,
- Ayrıca Akınsoft'un fiyat politikasından rahatsız oldukları, şu anda ürünlerini makine başı 10 TL + KDV'den verdikleri, Akınsoft'un ise kafe başına 80 TL ücret aldığı yerler olduğunu bildikleri, bu fiyatın içerisine hem kafe programının hem de filtreleme programının dahil olduğu, kendilerinin bu şartlarda hiç satış yapamadıkları,
- 370 • TİB tarafından getirilen onay şartından sonra (.....) müşteriye (.....) TL'lik satış yaptıkları, eski müşterilerle beraber şu anda (.....) müşterileri bulunduğu, kendilerinden bir şekilde lisans almış bu kullanıcıların (.....) adedinin kendilerinden halen güncelleme aldığı, toplam internet kafe sayısının ise yaklaşık 20.000 civarında olduğunu tahmin ettikleri, 2009'un Ocak ayında 9 adet satış yaptıkları ve ellerine bu ayda (.....) TL geçtiği,
- Bir diğer hususun denetim elemanlarının Akınsoft ürünleri kullanılması yönündeki baskıları olduğu, ellerinde çeşitli kaynaklardan kendilerine ulaşmış denetim elemanlarının bu tür baskılar yaptıklarına ve kendilerini üçüncü sınıf firma olarak gösterdiklerine yönelik bulgular bulunduğu,
- Akınsoft'un sadece internet kafe programı olarak önceden bu pazarın %50'sine sahip olduğu, ancak onay kriteri çıktıktan sonra Akınsoft'un pazarın %70'ine hakim olmaya başladığının düşünüldüğü,
- 380 • Handycafe'den şikayetçi olmadıklarını söyleyemeyecekleri, ancak şu anda piyasadaki öncelikli sorunun Akınsoft olduğu düşüncesinde oldukları,
- Piyasadaki denetçilerin genellikle lisans belgesi de sordukları, o yüzden denetim olan yerlerde artık kayıt dışı kullanımın çok yaygın gözükmediği,
- Onay çerçevesinde kafe programlarına da onay verildiğinden kafe programı yazmaya başlamış durumda oldukları,
- Teknik açıdan filtreleme programının otomasyon programları ile aynı program olmasının gerekmediği, A firmasının filtreleme programıyla B firmasının kafe otomasyon programının birlikte çalışabileceği,
- Eğer iki program ayrılmış olsaydı, kendi işlerinin çok daha iyi olabileceği, çünkü bu sistemde insanların Akınsoft kullanmaya yönlendirildiği,

- 390
- Handycfe'nin yaklaşık 5.000 kafede kullanıldığı, pazarın kalan 10.000-15.000 kafelik kısmının tamamında da denetim olmadığından ötürü bu kısımdaki kafelerin tamamının ürün talep etmediği, denetimin ağırlıklı olarak büyük şehirlerde yoğunlaştığı

ifade edilmiştir.

4. Webaynet'in sahibi Bülent ŞEKER ile 28.1.2009 tarihinde yapılan görüşmede özetle;

- 400
- TİB'in filtreleme programlarına onay verdiği, ama bu onayı Akınsoft'un kafe programı için aldığı, bu teşebbüsün filtre programı almak isteyen kişiye programı düşük bir ücretle verirken, kafe programını yüksek ücretle satarak kendilerini finanse edebildikleri,
- 410
- TİB'in onay verirken yazılımı bitiren teşebbüsün ismini yazılımı bitirir bitirmez açıklayacağını söylemesinin ancak uygulamada tüm teşebbüslerin yazılımı yazmasını beklemesinin bir başka sorun olduğu,
 - Akınsoft'un bilgisayar sayısı sınırlaması olmaksızın 80 TL'ye filtreleme programı sattığı, buna gerekçe olarak internet kafe programından para alıyor olmasını gösterdiği, Handycfe'nin 6.000, Akınsoft'un 10.000 kafede kayıtlı internet kafe programı olarak kullanıldığının düşünüldüğü,
 - Akınsoft'un daha önceleri filtreleme programının bulunmadığı ve TİB onayından sonra bu piyasaya girdiği göz önüne alındığında filtreleme programını internet kafe otomasyon programı satışlarını arttırmak üzere yazdığının düşünüldüğü,
- 420
- TİB onayı çıkmadan önce kafelerde kullanılan filtreleme programlarının pazar payları ve mevcut durumdaki pazar paylarına bakılırsa bunun görüleceği,
 - Akınsoft'un kafe programı dışında gelirlerinde kayda değer bir başka kalem olmadığını ve diğer programlarının çok fazla kullanılmadığının düşünüldüğü,
 - Filtreleme programı üreticisi ve filtreleme hizmeti sağlayacak bir üretici olarak piyasaya girmek için 100-200.000 TL bir maliyet gerekeceği,
 - Şu anda kendilerinin (.....) civarında filtreleme kullanıcısı bulunduğu, Akınsoft ve Handycfe dışındaki yazılımcıların satışlarının bundan da düşük olduğunun düşünüldüğü,
 - Akınsoft'un filtreleme kapsamında sunucu maliyetinin sıfıra yakın olduğu çünkü bu firmanın her halükarda diğer programları için sunucu tuttuğu

ifade edilmiştir.

5. Volsoft Genel Müdürü Metin BALTAOĞLU ile 28.1.2009 tarihinde yapılan görüşmede özetle;

- 430
- Kafe otomasyon programı ve filtreleme programı üreticisi oldukları,
 - 2003 yılında bir genelgenin yayınlandığı, bu genelgede bir filtreleme programı kullanılmasının tavsiye edildiği ancak 2006'ya kadar bunun denetime tabi bir uygulama olmadığı,
 - 2006 başında bir program yazdıkları ve Tüm İnternet Evleri Derneği aracılığıyla bedava olarak bir filtreleme hizmeti sunmaya başladıkları, 2006'nın onuncu ayından beri programlarını paralı olarak vermeye başladıkları, şu anda fiyatın bilgisayar başına 15 TL olduğu, toplam (.....) adet kafenin aktif olarak programlarını kullandığı, bu ay (...) adet satış yapmış oldukları,
 - Akınsoft'un Cafepius8 programının bir kafe otomasyon yazılımı olduğu, ancak bu programa filtreleme programıymış gibi onay verildiği,

- Akınsoft için filtrelemenin hiçbir öneminin olmadığı, filtrelemenin kafe otomasyon programının upgrade'ini gerçekleştirmek ve bu yolla para kazanmak için bir araç olduğu,
- TİB onayından sonra piyasaya sürülen Handycfe'nin yazılım sıkıntıları olduğu ve bir süre sonra yavaş yavaş bilgisayarlardan silinmeye başladığı, Handycfe'nin otomasyon yazılımının ayrı bir program olduğu

440

ifade edilmiştir.

6. Musonya'nın sahibi Mustafa Murat DİCLE ile 29.1.2009 tarihinde yapılan görüşmede özetle;

- Sadece filtreleme programı ürettikleri, ürünün 30 Ekim'den beri satıldığı ve şu ana kadar satış adetlerinin (....) olduğu, programın 118 TL üzerinden bilgisayar sınırlaması olmadan satıldığı,
- Son dönemlerde Volsoft'un da piyasada kafe otomasyon programıyla filtreleme programını beraber satacağının duyumunu aldıkları,
- Şu anda Handycfe filtreleme programının sadece Handycfe otomasyon programıyla çalışır durumda olduğu, bu yüzden Handycfe'nin filtreleme programından ücretsiz olarak yararlanmak için mecburen Handycfe'nin otomasyon programını kullanmak gerektiği,
- Kafe yönetim programının bir kişi tarafından 4-5 ayda yazılabilen bir program olduğu,
- Server ücretinin müşteri sayısı ile çok ilintili olmadığı, diğer firmaların 2.000 lira civarında ücret ödediğini duydukları, kendilerinin aylık 175 dolara bu hizmeti gördüğü, aylık 800 lira civarında maliyetle işlerini döndürebildikleri

450

ifade edilmiştir.

I.4. Değerlendirme

460

Önaraştırma konusunu temel olarak kafe otomasyon hizmetleri pazarında hakim durumda olduğu iddia edilen Akınsoft ve Handycfe'nin bir ürünü başka bir ürün ile birlikte satmak ya da bir ürünü maliyetinin altında satmak suretiyle rakiplerini pazar dışına çıkarmak iddiaları oluşturmaktadır. Bu iddiaların değerlendirilebilmesi için öncelikle anılan teşebbüslerin kafe otomasyon programları ve/veya filtreleme programları pazarlarında hakim durumda olup olmadıklarının ortaya konulması gerekmektedir.

470

Önaraştırma sürecinde raportörlerce Akınsoft, Handycfe, Tinasoft, Volsoft, Cafematik⁴e bilgi isteme yazıları gönderilmiştir. TİB'e de bir bilgi isteme yazısı gönderilerek Türkiye genelindeki toplam internet kafe sayısı ve onaylı içerik filtreleme yazılımlarının her birinin kaç internet kafede kullanıldığı hususlarının bildirilmesi talep edilmiştir. TİB'den alınan bilgilere göre filtre yazılımı pazarında teşebbüslerin pazar payları⁵ aşağıda gösterilmektedir:

Tablo 2- Filtre Yazılımı Pazarında Teşebbüslerin Aktif Kullanıcı Sayıları ve Pazar Payları

Program	Aktif Kullanıcı Sayısı	Pazar Payı (%)
Akınsoft	(.....)	(.....)
Handycfe	(.....)	(.....)
Özne Yazılım	(.....)	(.....)
Webaynet	(.....)	(.....)
Volsoft	(.....)	(.....)

⁴ Cafematik'den herhangi bir cevap alınamamıştır.

⁵ Yazılım olmayıp donanım olan 8 adet donanım satışı tabloya dahil edilmemiştir.

CBR	(.....)	(.....)
Musonya	(.....)	(.....)
Bilgesoft	(.....)	(.....)
Toplam	6.068	100,00

Tablodan görüldüğü gibi Akinsoft'un pazar payı rakiplerinin pazar paylarından oldukça yüksektir. Ancak şu hususa dikkat çekilmelidir: TİB'in bildirdiği rakamlara göre toplam internet kafe sayısı 16.563'dür. 10.495 internet kafe (toplam internet kafelerin %63,3'ü), yönetmeliğin getirdiği yükümlülüğe rağmen henüz filtre yazılımı kullanmamaktadır. Teşebbüslerin toplam kullanıcı sayısına ve toplam internet kafe sayısına göre oluşan pazar payları aşağıda gösterilmektedir:

480 Tablo 3- Teşebbüslerin Aktif Kullanıcı Sayısına ve Toplam İnternet Kafe Sayısına Göre Pazar Payları:

Program Adı	Kullanıcı Sayısı	Toplam Kullanıcıya Oran (%)	İnternet Kafe Sayısına Oran (%)
Akinsoft	(.....)	(.....)	(.....)
Handycafe	(.....)	(.....)	(.....)
Özne Yazılım	(.....)	(.....)	(.....)
Webaynet	(.....)	(.....)	(.....)
Volsoft	(.....)	(.....)	(.....)
CBR	(.....)	(.....)	(.....)
Musonya	(.....)	(.....)	(.....)
Bilgesoft	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	6.068		

Görüldüğü gibi hakkında önaraştırma yürütülen Akinsoft ve Handycafe'nin pazar payları toplam kullanıcıya göre hesaplandığında %(....) iken, toplam internet kafe sayısına göre hesaplandığında %(...) olmaktadır. Kafe otomasyon programları pazarında teşebbüslerin pazar payları ise aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir:

Tablo 4 - İnternet Kafe Otomasyon Programı Satışları Kullanıcı Sayıları - 2006

Program	Kullanıcı Sayısı	Oran (%)
Easycave	(.....)	(.....)
Handycafe	(.....)	(.....)
Akinsoft	(.....)	(.....)
Toplam	7.016	100

Tablo 5 - İnternet Kafe Otomasyon Programı Satışları Kullanıcı Sayıları - 2007

Program	Kullanıcı Sayısı	Oran (%)
Easycave	(.....)	(.....)
Handycafe	(.....)	(.....)
Akinsoft	(.....)	(.....)
Toplam	9.475	100

Tablo 6 - İnternet Kafe Otomasyon Programı Satışları Kullanıcı Sayıları - 2008

Program	Kullanıcı	Toplam Kullanıcıya Oran (%)	Toplam İnternet Kafe Sayısına Oran (%)
Easycave	(.....)	(.....)	(.....)
Handycafe	(.....)	(.....)	(.....)
Akinsoft	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam internet kafe sayısı	16.563		

Gerek kafe otomasyon programı pazarına, gerekse filtre programı pazarına girişin oldukça kolay olduğu vurgulanmalıdır. Filtre programı için TİB'den alınması zorunlu

490 olan onay dışında herhangi bir gereklilik bulunmamaktadır. Bu yazılımların üretilmesi de çok fazla bir maliyet gerektirmemektedir.⁶

Önaraştırma devam ederken, Akınsoft tarafından gönderilen yazıda özetle;

- Danıştay'ın yerleşik içtihatlarında da belirtildiği üzere pazar payının yalnız hakim durumda olup olmadığı incelenen şirket açısından değil, rakip işletmeler açısından da incelenmesi gerektiği,
- Türkiye çapında 35.000-40.000 civarında internet kafe olduğunu tahmin ettikleri, piyasada Cafeplus8'e eşdeğer nitelikte ve başka yazılım şirketlerince piyasaya sürülmüş olan onlarca yazılım bulunduğu, bunlardan bir kısmının ücretsiz dağıtıldığı,
- 500 • Cafeplus8'in bugün itibarıyla (.....) civarında lisanslı kullanıcısı bulunduğu, kafe otomasyon programlarını ücretsiz olarak dağıtan ve yazılım üzerindeki reklam ücretleri ile gelir elde eden firmaların piyasaya hakim olduğu,
- Akınsoft'un hakim durumda olduğu kabul edilse dahi, yapılan şikayetin asıl konusu olan "filtre yazılım onaylarını mevcut kafe programları adına almak" eyleminin, Kanun'un 6. maddesi kapsamında yer alan "bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasının sağlanması" hükmünün içeriğinde kaldığının söylenemeyeceği,
- İnternet kafelerde filtre programı kullanılması mecburiyetinden sonra, eski sürümlü kafe otomasyon programlarının satışını durdurarak, Cafeplus8 adlı filtre programını oluşturdukları, kullanıcının isterse Cafeplus8'i kendilerinden alıp, yanıda başka bir yazılım firmasına ait kafe otomasyon programı kullanabileceği, bunun önünde teknik bir engel bulunmadığı,
- 510 • Kafe otomasyon programlarını kullanan kullanıcıların Cafeplus8 filtre programına upgrade ettikleri, programlar arası geçiş yapmanın hiçbir zaman zorunlu tutulmadığı, halen birçok kullanıcılarının filtreleme özelliği olmayan eski sürümlü kafe programlarını kullanmaya devam ettikleri, hatta bunların birçoğunun başka firmalara ait filtre programı kullandıkları,
- "Kafe otomasyon ve filtre programlarının çok düşük ücretle satılması" iddiasının ciddiye alınmasının bile yanlış olacağı, çünkü piyasada onlarca yazılım olduğu ve bunlardan bir kısmının ücretsiz olarak dağıtıldığı,
- 520 • Bu nedenlerle şikayetin ve Akınsoft hakkında soruşturma açılması talebinin reddine karar verilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

Önaraştırma süreci devam ederken Akınsoft tarafından Kurumumuza bir yazı daha gönderilmiştir. Bu yazıda ise özetle;

- Cafeplus8 programının yapısında bir değişiklik yapmaya karar verdikleri ve yeni bir filtreleme programı oluşturdukları,

⁶ Tinasoft tarafından gönderilen yazıda yazılımcı açısından yazılım üretmenin tek maliyetinin zaman olduğu, firma ya da şahısların bu zamanı nasıl satın aldıklarına bağlı olarak yazılımın maliyetinin değişkenlik göstereceği, ortalama bir rakam vermek gerekirse bir kafe otomasyon yazılımı üretmenin altı-sekiz aylık bir süre alacağı ve yaklaşık maliyetinin 24.000 TL olacağı ifade edilmektedir. Webaynet'in sahibi ile yapılan görüşme tutanağında "filtreleme programı üreticisi ve filtreleme hizmeti sağlayacak bir üretici olarak piyasaya girmek için 100-200.000 TL bir maliyet gerekeceği" ifadeleri yer almaktadır. Volsoft'dan gelen yazıda ise pazara giriş için gereken sermaye miktarı şu şekilde belirtilmektedir: içerik filtreleme yazılımları için: tam donanımlı, profesyonel: 400-450.000 TL, vasatın üstü 300-350.000 TL, vasatın altı: 250-300.000 TL, amatör: 100-200.000 TL (Kafe otomasyon programları için verilen rakamlar, bu rakamlardan 50.000 TL daha fazladır).

- Bu yeni programın onayı için TİB'e yaptıkları başvurunun bir örneğinin ekte sunulduğu

530 ifade edilmektedir. Yazının ekinde yer verilen ve TİB'e hitaben yazılan yazıda ise Cafeplus8 programının içeriğindeki filtreleme özelliğinin kaldırılarak, Cafeplus9 olarak değiştirilmesine ve filtreleme yazılımı olarak da Filterplus programının son kullanıcılara sunulmasına karar verildiği, bu çerçevede Cafeplus8 ismi ile geçen onaylarının Cafeplus Filter olarak değiştirilmesi için gerekli işlemlerin başlatılması ve söz konusu değişikliğin altyapı değişikliği yapılmasını gerektirmesi nedeniyle 1.3.2009 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi talep edilmektedir.

540 Yukarıda yer verilen şikayet dilekçelerinin özetlerinden ve yapılan görüşme tutanaklarından da görüldüğü gibi, piyasada asıl rahatsızlık yaratan husus Akinsoft'un filtre programı onayını kafe programı adına alması, filtre programının kafe otomasyon programı satışı için bir araç olarak kullanılması endişesidir. Akinsoft'un filtre programı onayını kafe programından bağımsız olarak, filtre programı adına alması bu endişeleri bertaraf edecektir. Nitekim Özne Yazılım sahibi Eşref Yarımca ile yapılan görüşme tutanağında *"Eğer iki program ayrılmış olsaydı, kendi işlerinin çok daha iyi olabileceği, çünkü bu sistemde insanların Akinsoft kullanmaya yönlendirildiği"* ifadeleri yer almaktadır. Sonuç olarak TİB onayının sadece filtre programına alınmasının, şikayetçilerin ilk iddiasını (bir ürünü başka bir ürün ile birlikte satmak) dayanaksız bırakacağı görülmektedir. Bu noktada, Akinsoft'un bugüne kadarki uygulamasının rekabet ihlali oluşturup oluşturmadığı ve ikinci iddia (bir ürünü maliyetinin altında satmak suretiyle rakiplerini pazar dışına çıkardığı) değerlendirilmelidir.

550 Bağlama (tying), satıcı konumundaki bir teşebbüsün bir ürünün satışını alıcının ayrı bir ürünü de alması koşuluna bağlamasıdır. Bağlama anlaşmalarında alıcı tarafından esas olarak talep edilen birinci ürüne "bağlayıcı veya bağlayan ürün", bu ürünle birlikte alımı zorunlu kılınan ikinci ürüne "bağlanan ya da bağlı ürün" denmektedir. Bağlama temel olarak iki ürünün birlikte satılması olarak tanımlanmakla birlikte, birçok şekilde gerçekleştirilmektedir (tüm ürün gamının birlikte satılması "full line forcing", paket satış "bundling" vb.). Bağlama anlaşmaları satışların arttırılması, ürün lansmanı, pazar payı elde etme, ekonomik gücün genişletilmesi, fiyat ayrımcılığı, yıkıcı fiyat uygulaması, gizli fiyat indirimleri, fiyat kontrollerinden kurtulma, pazarın rakiplere kapatılması olmak üzere birçok farklı amacı gerçekleştirmek için uygulanabilmektedir.

560 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesinin (a) bendinde *"ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler"* ve aynı maddenin (c) bendinde *"Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teshiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi"* halleri hakim durumun kötüye kullanılması hallerinden sayılmaktadır.

570 Rekabet literatürü ve bu alanda oluşan içtihat, bağlama anlaşmalarının hangi hal ve unsurların bir araya gelmesi halinde ihlal olarak değerlendirilmesi gerektiği yönünde yol gösterici bir takım ilkeler ortaya koymaktadır. Bir bağlama anlaşmasının ihlal olarak değerlendirilebilmesi için gerekli koşullardan ilki **iki ayrı ürünün varlığının** söz konusu olmasıdır. İkinci koşul, **ayrı ürünlerin bağlı satışının varlığıdır**. Üçüncü ve en kritik unsur, pazardaki rakiplerin dışlanmasını olanaklı kılacak **ekonomik gücün, bir diğer ifade ile hakim durumun varlığı ve bu güç kullanılarak rekabetin sınırlandırılmasıdır**.

İlgili ürün pazarı tanımlanırken de ifade edildiği üzere, hali hazırda tüketicilerin kullanımına ayrı ayrı sunulan ve bu şekilde tüketilen, toplu kullanım sağlayıcılarına yönelik filtreleme programları ile internet kafe otomasyon programları kendi başlarına ayrı ürünler olarak değerlendirilmektedir⁷. Yapılan inceleme ve görüşmelerde TİB tarafından Akınsoft'un kafe otomasyon programına onay verildiği, dolayısıyla Akınsoft tarafından kafe otomasyon ve filtre programlarının birlikte satıldığı tespit edilmiştir. Bu açıklamalar çerçevesinde; iki farklı ürünün varlığı ve bu ürünlerin bağlı satışının varlığı unsurlarının gerçekleştiği tespit edilmiştir. Son olarak hakim durumun varlığı ve rekabetin bu güç kullanılarak sınırlandırılması koşulunun değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen Tablo 6'dan da görüleceği üzere 2008 yılı itibarıyla toplam 16.563 olan internet kafenin (.....)'inde, yaklaşık olarak %(...)'inde Akınsoft'un otomasyon programı kullanılmaktadır. Aynı tablo incelendiğinde yine 2008 yılı için Handycave'nin pazar payının ise yaklaşık %(...) olduğu görülmektedir. Akınsoft'un, kayıtlı kullanıcıları dışında, kafe otomasyon programını "crack"i (yazılımın kırılarak ücretsiz ve/veya sınırsız hale getirilmesi) olarak kullanan çok sayıda kullanıcısı bulunmaktadır. Resmi rakamlara göre pazar payı %(...) olmakla birlikte, bu durumun Akınsoft'a bu rakamın daha üstünde bir pazar gücü sağladığı söylenebilecektir. Yukarıda yer verilen ve yerinde incelemede elde edilen belgede yer alan ifadelerden, Akınsoft'un internet kafe sahiplerinin filtre yazılımı kullanma zorunluluğunu, "crack"i ürünleri kullanan internet kafeleri lisanslayarak satışlarını arttırmak için bir araç olarak kullandığı anlaşılmaktadır.

Ancak bu husus değerlendirildiğinde dahi, Akınsoft'un kafe otomasyon programları pazarında hakim durumda olduğu söylenemeyecektir. Zira yukarıda da ifade edildiği gibi pazarda Handycave'nin %(...)'lük bir payı bulunmaktadır. Yukarıdaki tablolardan da görüldüğü gibi 2006 yılında pazarın %(...)'ine sahip olan Easycafe'nin pazar payının 2008 yılında %(...)'e düşmesi, pazarda lider konumda bulunan aynı firmanın iki yıl sonra pazarın üçüncü büyük aktörü olması gibi etkenler değerlendirildiğinde bu pazarda bir hakim durumdan söz edilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

Yapılan bu tespitler doğrultusunda, Akınsoft'un bugüne kadarki bağlama uygulamasının, bu teşebbüsün mevcut koşullar altında hakim durumda olduğu tespitinin yapılamaması nedeniyle rekabeti sınırlandıran bir eylem olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna varılmıştır. Bu çerçevede Akınsoft'un yıkıcı fiyat uyguladığı iddiası da dayanağını yitirmektedir. Ateş Yazılım'ın yıkıcı fiyat uyguladığı iddiası ise aşağıda değerlendirilmektedir.

Hakim durumdaki bir firmanın maliyet altı fiyatlama politikalarıyla rakiplerini dışlaması 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilmektedir. Ancak bu tespit yapılabilmesi için gereken iki unsur hakim durumdaki bir teşebbüsün varlığı ve maliyet altı olarak değerlendirilebilecek bir fiyatlama politikasıdır.

Ateş Yazılım'ın filtre programı olan Handycave'nin hizmet sunum modeli temel itibarıyla reklam yayınına dayanmaktadır. Firmanın çalışma modeli uyarınca ürünü kullanan internet kafeden bir ücret alınmamakta, bunun yerine o internet kafedeki bilgisayarları yönlendirme hakkı kazanılmaktadır. Böylesi bir fiyatlama ilk bakışta ürünün tamamen ücretsiz sunulduğu yönünde bir izlenim yaratabilse de, bu ürünün kullanılmasında esasen bir ücret ödenmiş olduğu, sadece bu ücreti ödeyen tarafın ürünü kullanan değil, reklamveren olduğu dikkate alınmalıdır.

⁷ AB Komisyonu tarafından bağlamanın olmadığı bir durumda bu ürünün tek başına üretilmesine olanak sağlayacak miktarda alıcının bağlanan ürünü tek başına talep ettiği ya da kullanıyor olduğu durumlarda bağlanan ürün ile kendisine bağlanan ürünlerin farklı ürünler olduğu kabul edilmektedir. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION, Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Article 82 EC Treaty to Abusive Exclusionary Conduct by Dominant Undertakings, s.18 p.50

Bu noktada önem taşıyan bir başka unsur, filtreleme programı kullanmakta olan 6.068 internet kafeden sadece (.....)'ünün Handycafe kullanıyor olduğudur. Handycafe kullanıcılarının toplam filtreleme programı kullanan internet kafelere oranı %(...), toplam internet kafelere oranı ise %(...)'tir. Bu bağlamda, teşebbüsün pazar payının, piyasada belirleyici bir role sahip olduğu yönünde bir değerlendirme yapılabilmesi için gereken seviyenin çok altında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut durumda piyasada Handycafe'nin hakim konumda olduğunun iddia edilemeyeceği, dolayısıyla bir kötüye kullanmanın da söz konusu olamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

630 Bu bilgiler çerçevesinde filtre yazılım onaylarını mevcut kafe programları adına almak ve bunları çok düşük ücretle satmak iddiasına ilişkin olarak, Akınsoft ve Ateş Yazılım hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara ilişkin olarak Akın Yazılım Bilgisayar İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Ateş Yazılım Bilgisayar ve İnternet Teknolojileri Tic. Ltd. Şti. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.